

STORTINGET

Innst. 176 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:173 S (2023–2024)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Tina Bru om en nordisk produktivitetskommisjon

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en nordisk produktivitetskommisjon.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eigil Knutsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Bjørnar Skjæran, Maria Aasen-Svensrud og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Emilie Mehl, Ole André Myhrvold og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, fra Rødt, Marie

Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Sigrid Zurbuchen Heiberg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til finansministerens uttalelse av 4. september 2024, som er vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til at representantforslaget tar opp i seg momenter knyttet til en effektiv ressursbruk for å løse de utfordringene Norge som samfunn står overfor i tiårene foran oss. Komiteen mener videre at spørsmålet om produktivitet og videre produktivitetsvekst i Norge og i hele den vestlige verden er en viktig problemstilling. Problemstillingen behandles inngående i Meld. St. 31 (2023–2024) Perspektivmeldingen 2024 og i finanskomiteens behandling av denne. Komiteen viser derfor også til de respektive partienes merknader i innstillingen til Perspektivmeldingen, Innst. 180 S (2024–2025).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at økt produktivitet innebærer at man skaper større verdi uten å bruke mer ressurser. Det er avgjørende for økonomisk vekst, velferd og et bærekraftig samfunn. Økt produktivitet innebærer at samfunnets ressurser utnyttes best mulig, og legger grunnlaget for høy sysselsetting og verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at produktivitetsveksten i Norge og de øvrige nordiske landene har vært svakere de siste årene, og at det er behov for økt innsats for å snu denne utviklingen. En nordisk produktivitetskommisjon vil kunne bidra til større kunnskap og læring på tvers av landene samt gi konkrete anbefalinger om tiltak. For å sørge for at offentlige midler brukes effektivt, vil det også være nyttig å sammenligne res-

sursbruk og reformer i de nordiske landene for å identifisere beste praksis.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en nordisk produktivitetskommisjon.»

Disse medlemmer påpeker at regjeringen Støre, i stedet for å gjøre økonomien mer produktiv, har brukt stortingsperioden på å demontere reformer som virket, skapt politisk risiko gjennom uforutsigbar skattepolitikk, gjort det vanskeligere for bedrifter å ansette og gjenopprettet et stort antall fylkeskommuner, politiskontorer og tingretter som få har savnet.

Disse medlemmer mener det er særlig viktig at man studerer den offentlige ressursbruken i de ulike nordiske landene og søker å finne årsaker til at man har så stor forskjell på offentlig ressursbruk og resultater. Disse medlemmer vil også påpeke viktigheten av at kommisjonen leverer en rapport hurtig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre merker seg regjeringen Støres urokkelige besluttsomhet i jakten på stadig mer ineffektive løsninger. For å styrke verdiskaping og effektiv ressursbruk ser disse medlemmer

ingen mer konstruktiv løsning enn at regjeringen starter med å avvikle sin egen politikk.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en nordisk produktivitetskommisjon.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:173 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Tina Bru om en nordisk produktivitetskommisjon – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 25. mars 2025

Tuva Moflag

leder og ordfører

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref
2024/6448

Vår ref
24/3458-

Dato
4. september 2024

Dokument 8:173 S (2023-2024) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Tina Bru om en nordisk produktivitetskommisjon

Jeg viser til brev fra Finanskomiteen 24. juni 2024, der det bes om min vurdering av representantforslag 8:173 S (2023-2024) fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Tina Bru om en nordisk produktivitetskommisjon.

Forslagsstillerne viser til at produktivitetsutviklingen har stor betydning for velferden, og at svakere produktivitetsutvikling er en felles utfordring i Norden. Forslagsstillerne peker også på at det er forskjeller i offentlig ressursbruk mellom de nordiske landene. Videre viser de til at Danmark og Norge tidligere har hatt produktivitetskommisjoner, og at regjeringen i Sverige satte ned en nasjonal kommisjon i april 2023 som skal levere sluttrapport neste år. I Danmark har en reformkommisjon nylig levert tre rapporter.

Forslagsstillerne mener at regjeringen bør ta initiativ til en felles nordisk produktivitetskommisjon for å analysere årsakene til svakere produktivitetsutvikling i Norden som helhet og i det enkelte land og foreslå produktivitetsfremmende tiltak.

I Perspektivmeldingen 2024, som ble lagt fram i august i år, drøftes produktivitetsutviklingen i Norge og andre land. Det vises til historiske drivere av produktivitet og hvilke krefter vi antar vil spille en rolle framover. Vi peker i meldingen på at i offentlig forvaltning vil høyere produktivitetsvekst kunne bidra til at vi kan tilby bedre tjenester til lavere kostnader eller opprettholde et gitt nivå på tjenesteyting med lavere ressursbruk. Høyere produktivitetsvekst i offentlig sektor kan også redusere behovet for økt sysselsetting i sektoren. Det vil bedre handlingsrommet i finanspolitikken, samtidig som det frigjør arbeidskraft til andre næringer. Høyere produktivitetsvekst i privat sektor som følge av ny teknologi, nye produksjonsmetoder og nye måter å organisere arbeidet på, kan overføres til offentlig sektor og øke produktiviteten der.

Produktivitetskommisjonen gjorde en omfattende analyse og hadde mange forslag til tiltak under sitt arbeid. Regjeringen jobber kontinuerlig med politikk på mange av områdene som ble trukket fram av kommisjonen.

Lavere produktivitsvekst er også et viktig tema for internasjonale diskusjoner som vi deltar i. OECD har hatt produktivitet på dagsorden i mange år, og det er utarbeidet mange notater og rapporter om produktivitsveksten i medlemslandene, herunder de nordiske landene, og om politikk for å øke produktiviteten. Se blant annet

<https://www.oecd.org/en/topics/productivity-and-long-term-growth.html> og

<https://www.oecd.org/en/about/programmes/global-forum-on-productivity.html>. I OECD sin siste landrapport om norsk økonomi, som kom rett før sommeren, er det også en gjennomgang av tiltak for økt effektivitet i Norge. Det ble særlig lagt vekt på offentlig sektor.

På et møte mellom de nordiske finansministrene i juni i år diskuterte vi utviklingen i produktivitet. Utgangspunktet for diskusjonen var presentasjoner fra den svenske produktivitskommisjonen. Vi var i diskusjonen enige om verdien av nordisk erfaringsutveksling og samarbeid på dette området, og det ble lagt vekt på at økt produktivitsvekst bør være en sentral del av arbeidet med å styrke nordisk og europeisk konkurranseevne.

De nordiske landene står overfor mange av de samme problemstillingene, men det er også vesentlige forskjeller. For eksempel har Norge en særegen utfordring ved at en stor petroleumssektor etter hvert vil trappes ned i takt med at petroleumsressursene på norsk kontinentalsokkel tappes ut, slik vi har beskrevet i Perspektivmeldingen 2024. Norge har også et større handlingsrom i offentlige budsjetter enn våre nordiske naboer som følge av statens finansielle formue. I tillegg vil flere av forholdene som er med å påvirke utviklingen i produktiviteten har hjemme, ha sitt opphav i land utenfor Norden. Snarere enn en felles nordisk kommisjon anser jeg at det for Norges del vil være mer formålstjenlig med fortsatt målrettet arbeid i Finansdepartementet og andre departementer med sikte på en mer produktiv økonomi i lys av de særskilte utfordringene vi står overfor.

Regjeringen jobber for å verne om og videreutvikle den norske velferdsmodellen. Som et ledd i dette må oppgaver løses smartere. Som pekt på i Perspektivmeldingen 2024, vil regjeringen legge til rette for mer effektiv offentlig ressursbruk, bedre planlegging og forebygging, gode rammevilkår for et produktivt og innovativt næringsliv, mer effektiv politikk i omstillingen til lavutslippssamfunnet, ansvarlig forvaltning av naturressurser, skape trygghet ved å styrke sikkerhet og beredskap samt fremme internasjonalt samarbeid.

Med hilsen

Trygve Magnus Slagsvold Vedum